

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: **Petra Štolbová**

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: ČJ-AJ/ZŠ

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent diplomové práce:
Prof. PhDr. František Man, CSc.

Datum odevzdání posudku:
27. 7. 2007

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Determinanty neúspěšnosti žáků ve vyučovacím procesu

V předložené diplomové práci je řešena aktuální problematika. Diplomantka se nezalekla obtížnosti práce a dala jí přednost před schůdností. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy, zejména školní neúspěšnost resp. úspěšnost, jakož i vnější a vnitřní podmínky učení žáků. Velmi stručně je nastíněna i problematika sociálního klimatu třídy, jež tvoří podstatné teoretické východisko části výzkumné. Jde o problematiku, již jsou v internacionální literatuře věnovány tisíce stran. Autorka musela tudíž vybírat nejvíce relevantní informace. V tomto smyslu lze její úsilí ocenit. Postrádám explicitní teoretickou koncepci (model) sjednocující dílčí poznatky (c.f. e.g. Heckhausen, 1980; Stiensmeier-Pelster & Rheinberg, 2003; Thorndike, 1963; Wahl, 1975)¹. Jsem si však vědom, že takovýto přístup překračuje možnosti diplomantů.

Ve výzkumné části je porovnáváno třídní klima a prospěch žáků, tedy velice dílčí část přispívající k úspěšnosti (neúspěšnosti) žáků. Výzkumný vzorek (100 žáků a 20 učitelů vesnické a 20 učitelů městské školy) je přiměřený. Následuje velmi stručná charakteristika nástrojů užitých ve výzkumu a to: (1) CES (Classroom Environmental Scale), jež zjišťuje: zaujetí žáka školní prací, vztahy mezi žáky ve třídě, učitelovu pomoc žákům, orientaci žáků na úkoly, pořádek a organizovanost, jasnost pravidel. (2) MCI (My Class Inventory – Naše třída) s proměnnými: spokojenost ve třídě, třeňice ve třídě, soutěživost ve třídě, obtížnost učení, soudržnost třídy; (3) klasická sociometrická metoda; (4) dotazník pro učitele (vlastní konstrukce).

Výsledková část je méně přehledná, ale s velkým úsilím čtenáře se dá to podstatné nalézt. Na základě dotazníku pro učitele lze souhlasit s autorkou, že učitelé v městských školách oproti školám vesnickým upřednostňují jiné determinanty úspěšnosti žáka. Z CES lze říci, že sociální klima značně ovlivnilo studijní výsledky žáků v normálních, nikoliv však výběrových školách. Na základě stručného sociometrického testu bylo zjištěno, že žáci ZŠ při

¹ Heckhausen, H. (Hrsg.) (1980). Fähigkeit und Motivation in erwartungswidriger Schulleistung. Göttingen: Hogrefe.

Stiensmeier-Pelster, J., Rheinberg, F. (2003) (Hrsg.). Diagnostik von Motivation und Selbstkonzept. Göttingen: Hogrefe.

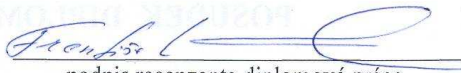
Thorndike, R. L. (1963). The concepts of over- and underachievement. New York: Bureau of Publications, Teachers College, Columbia University.

Wahl, D. (1975). Erwartungswidrige Schulleistungen. Weinheim: Beltz.

volbě svých kamarádů příliš nehledí na školní prospěch, a naopak prospěch žáka nemá vliv na pozici ve třídě. Pokud jde o MCI soutěživost a třenic ve zkoumaných třídách převládaly.

Na předložené diplomové práci lze pozitivně hodnotit úsilí diplomantky vyrovnat se s náročným vědeckým problémem. Převažuje však nezkušenost takovéto problémy řešit. Tato skutečnost, nezatíženost publikačními manuály a vědeckými schématy, v některých případech přispívá k originálním či značně nezávislým interpretacím.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **dobře**

podpis recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 27. 7. 2007